

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. szeptember 24.

SZEMLE

I. évfolyam, 30. szám

Szerkeszti: Szilágyi Lajos dr., cs. és kir. kamarás, ny. százados. o Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház-u. 16

Előfizetési ára: negyedévre 8 K, fél évre 15 K. Egyes szám 20 fillér. Páros napokon jelenik meg. Telefon: József 51-15

Hírek a sebesültekről (8. sz.) a 5—8. oldalakon van.

Képek Montenegroról.

Mikor augusztus 5-én a Fekete-hegyek országának uralkodója megüzente monarkiánknak a háborút, e hadüzenet a nagyközönségből mindenekelőtt mosolyt váltott ki. De akik az ottani és a dél-hercegovinai terepviszonyokat személyes tapasztalatokból ismerik, tudják, hogy mennyi és mily természetes akadályokkal is kell még megküzdenie vitéz katonáinknak az ellenségén kívül. Mert ellenségünk ott mindenki és minden: férfi, asszony és gyermek, a szikla, a völgy, sőt még a határ mentén, de a mi területeinken levő kőkulák — a törökök idejéből fennmaradt őrtornyok — is biztos buvóhelyet adnak ellenségeinknek, az orvtámadásra. Csak Montenegro földrajzát és népét ismerve, fogjuk megérteni bölcs hadvezetőségünk lépéseit, mellyel az ottani katonai műveleteket intézi, hogy katonáinkat: testvéreinket és fiainkat lehetőleg kímélje. A rablóbandát körülszorítjuk és nélkülözéseknek tesszük ki, míg kijön fegyvereink elé ezer törrel és veszélyvel bélelt barangjából.

Földrajza. Montenegro (szerbül Crnagora, régi török nevén Kara-Dagh; mindannyi Fekete-hegyet jelent) a Balkán-félsziget északnyugoti részén ott terül el, hol — egy rege szerint — a heremtó a durva kövekkel telt zsákot elejté a világ teremtésekor. Területe a balkáni háború előtt 9085 km² volt, ma mintegy 16,000 km².

Földjét a Dinári-Alpok nyulványai akarják. Kopár sziklák ezek, lábaiknál csak igen kevés termőfölddel. A sekély vízű patakok itt-ott eltűnnek a föld alá, úgy igyekeznek a tenger felé. Két folyója, a Zéta és Moracsa a Scutari-tóba ömlik. A még egy év előtt határt alkotó bővizű Tara-folyó ÉNy-i irányban haladva Boszniába megy át; itt már új neve van: Drina, melynek e háborúban annyi szerep jutott s még fog jutni. Az országnak keleti részén, amely már nem karszt-szerű, mint a tenger felől ész, a Lim folydogál. Három hatalmas vízválasztó az Adriai-tengerrel párhuzamosan ÉNy-DK-i irányban húzódik végig az országon. Ez a tengerhez közelebb eső és a mi természetes támadá-

si vonalunk előtt álló hegyláncolat, mint egy hosszan elnyúló védőfal, a legnehezebb terepek elé állítja hadseregünk itteni részét. Mint említettük, karsztos terület ez: meredek sziklák, sehol fedezetet nem nyújtó, kopár fensíkok váltogatják egymást. Mindenütt abszolút vízhiány. — Az odaváló nép azonban nagyszerűen ismeri e vidék rejtékelyeit, melyekből guerilla harcmodoruk szerint némely helyen sokkal többet árthatnak nekünk, mint mi nekik.

Városa kevés van. Lakosaiban, mint általában a szláv fajban, nincsen városalapító hajlam, a szűk folyóvölgyek és kisebb lapályok a város-terjeszkedés szempontjából különben is alkalmatlank. A községek is a völgyekben hosszasan elnyúló házsorok közössége. Az uralkodó székhelye Cetinje, alig 4500 lakossal. Az ország legnagyobb városa Podgorica hétezret is meghaladó lakos-

sal. Cetinjenél nagyobb városa még 6 van Montenegronak, u. m.: Antivari, Dulcigno, — mindkettő a tengerparton, előbbi a „hadikikötő“, — Niksics (püspöki székhely és vár), továbbá Djakova, Ipek és Bjelopolje, mindhárom már az újonnan szerzett területen.

Az ország lakosságának jórésze állattenyesztő, különösen kecskét és birkát tartanak nagy számmal.

Montenegronak egyetlen terményértékesítése, melyből kivitele is volt, a dohányegyedárúság, de ez is az olaszok kezében volt eddig.

Közigazgatásilag 80 járásra oszlik fel Montenegro, minden egyes járásnak az élén egy kenyéz (kenéz) áll, ki polgári és katonai feje a járásnak, békében és háborúban egyaránt. Tíz ilyen kenyézség egy-egy honatyát ad a törvényhozói testületnek, összesen tehát nyolcat, de ennek is csak a felét választják a kerületek, mert a másik négyet az uralkodó

nevezi ki. Különben Nikita korlátlan uralkodó, kinek a kezében van az egész végrehajtó hatalom. Amint a montenegróiak tíz-parancsolatjának egyike is mondja: „Ne feledd, hogy szabad ember vagy, kinek csak az egy Isten és az egy ur parancsol. Az Isten az égben, az ur a cetiniei palotában lakik.“

Népraiza. Montenegró, területének nagyobbodásával, lakossága is a negyedmillióról mintegy 400,000-re emelkedett. (Hiteles statisztikai adatok nincsenek.) Egy négyzetkilométerre 25 lélek esik. A kultúra igen alacsony fokán álló népe a délszláv törzshöz tartozik és három kisebb törzsre oszlik: a Dalmácia határán lakó **crnagorci**-kra, a tengerpart **primorci**-jaira és az ország északi és keleti részein lakó **brdjani**-kra. Délkeleten tiszta albánok lakják. A három törzs egyenként apróbb **plemen**-ekből (vidéki család-törzs) áll.

Ezek közül a kuci plemen kedvezőbb földrajzi és éghajlati viszonyok között lakva, szerényebb földmiveléssel is foglalkozik. A crnagorcok az ő nyugati karsztos területeiken már csak pásztorkodásból és rablógazdálkodásból élnek, különben is ők a legszegényebbek a három törzs között, habár a nemesség java belőlük ered, sőt maga az uralkodó-család is crnagorc. Edzett, szívós, szilaj, harcias nép, barátságosan tekintetűk; bosszuállásuk és haragtartásuk határtalan. A tengerparti primorcik kereskedelemmel, halászat-tal foglalkoznak, anyagiakban a leggazdagabbak valamennyi között.

Mind e törzsek még megférnek egymásközt, de idegenekkel szemben még a gyerekeik se rokonszenveznek. Belátás, könyörületesség, ismeretlen fogalom előttük, de annál ismeretesebb a szivtelenség, a gyűlölet és állatias vad-ság. Már a gyermek úgy nő fel, hogy játszótársára, ha megharagszik, ilyen szavakkal ront: „izguicsu ti srce!“ ki-tépem a szived! „popityu ti krv!“ meg-iszom a véred! A 12—14 éves gyer-mek úgy bánik a fegyverrel, hogy máshol a meglett embernek is dicsé-retére válna. Hasonlóképen az asszony-népség is, akiknek a **vérbosszu** adja a kezökbe a fegyvert.

Egyébként — béke idején — elég dol-gos nép, amennyire a házi szükségletek megkívánják. A férfi a házat és a gaz-dasági eszközeit maga készíti, az asz-szony is maga szövi a háztartás min-den ruhaneműjét. Azonban a népnek még is a legszivesebb foglalkozása a pásztorkodás, mert míg a nyáj lelegelget, ad-dig ő nyugodtan heverészhet egy-egy bokor vagy fa árnyékában, mert hitők szerint „ne henyélj tulsokat, de erőd megfeszítésével se dolgozz, mert Isten emigy sem hagyja el hívét!“

Egyik főjellemvonásuk a montenegróiaknak a haragtartás és bosszuállás. A vérbosszu általános. A brdjani és az albán törzsek különösen hírhedtek erről.

Néha egész családok esnek a vérbosszu áldozatául. A legcsufabb ebben a vadállatiasságban az, hogy a gyerme-kek is szerephez jutnak benne. Fejet fej-

ért! kiáltással rohan el a kamaszkorban levő fiu hazulról, hogy megbosszulja atyja megöletését — és a legtöbb eset-ben anyja küldi.

Ha pedig nincs már férfi a családtagok között, úgy az asszony veszi kezé-be ezt az igazságkeresési módot.

De bizonyos szempontokból még is magyarázható a vérbosszu. Mit is te-het mást az a szegény család, melyik látja, hogy a korrupt rendszerben mű-ködő kenéznél (járási előljáró) panasza süket fülekre talál, minthogy ő maga vesz önkezüleg elégtételt. Amit a kenéz sem akadályozhat meg, mert ez eset-ben ő is a kiirtásra proscibáltak közé kerül.

Nikita igyekezett ugyan változtatni e „balkáni állapotokon“, de kevés siker-rel. Pedig a függetlenséget szerető mon-tenegrói, ha másra nem is hallgat, de fejedelmét szereti s szavát vakon kö-veti.

Uralkodójuk hadat üzent nekünk, ezt tudva a nép, nem gondol a következ-ményekre és eshetőségekre (uralkodójá-val egyetemben), hanem vakon rohan-nak oda, hol Pongrác hős katonái már eddig is nem egy leckét adtak nekik a magyar vitézségről és bátorságról.

Schmidt T.

A világháború.

A Külügy-Hadügy augusztus 30-i száma összefoglaló sorozatban hozta a világháború augusztus 26-ig lezajlott diplomáciai és hadi eseményeit.

Alább közöljük e sorozatos ösmertetés folytatását.

A diplomáciai események naplója.

Augusztus 27.

A monarchia diplomáciai összeköttetését Belgiummal megszakítja és magát Belgium-mal szemben hadiállapotban levőnek tekinti.

Az osztrák-magyar hadsereg főparancs-noksága megállapítja a szerb csapatok által elkövetett népjogellenes sérelmeket.

A bolgár kormány felhivatalosan megál-lapítja, hogy görög csapatok Uj-Szerbia te-rületére léptek.

A német hadvezetőség tiltakozik a né-met kegyetlenkedésekről terjesztett alap-talan ellenséges rágalmak ellen.

Franciaország kijelenti, hogy képtelen Belgiumot offenzíve támogatni, mivel maga is teljes defenzívába kényszerült.

Augusztus 28.

Az ujonnan alakult francia kormány ki-áltványt intéz a francia nemzethez.

Wilson elnök bejelenti az Unio semle-gességét Japánnak a monarchiával, vala-mint Németországgal való háborújában.

Mozgósítási előkészületek Görögország-ban.

Augusztus 29.

A görög kormány megcáfolja azt a bol-gár jelentést, hogy görög csapatok vonul-tak Uj-Szerbiába.

Augusztus 30.

Jelentés a volt novibazári Szandzsák mo-hamedánjainak Boszniában és Hercegoví-nában való letelepüléséről.

Augusztus 31.

A belga királynő családjával Antwerpen-ből Londonba utazik.

A svéd kormány felfüggeszti a német bi-rodalmi alattvalókkal szemben fennállott bevándorlási tilalmat.

Szeptember 2.

Görögország a tengerészetének 10 tartalékosztályát behívja.

Szeptember 3.

Vilmos albán fejedelem elhagyja Duraz-zót és Velencebe utazik.

A francia köztársaság elnöke és a kor-mány elhagyják Páriszt és Bordeauxba men-nek.

Szeptember 4.

Törökország behívja tartalékosait és 45 éves korhatárig a népfölkelőket.

Törökország a Boszporus bejáratánál a Rumeli-Fenertől Messarburnuig terjedő részt mint tilos körletet jelöli meg.

Az Egyesült-államok közli Japánnal, hogy elvárja tőle, hogy ne törekedjek Kina rovására területnagobbításra.

Szeptember 5.

A belgiumi német főkormányzóság te-rületén német posta és távirtda hivatal nyílik meg.

Franciaország az 1914. évi korosztályi behívja kiképzés végett, hogy néhány hó-nap mulva mozgósíthassa, azután pedig az 1915. évi korosztály lesz behívandó.

Megállapítást nyert, hogy francia csa-patok augusztus 3-án, még a Belgiumnak szóló német hadüzenet előtt, Brüsszelbe érkeztek.

Az angolok 10,000 halott veszteséget ös-mernek be.

Szeptember 8.

Vilmos császár Wilson elnökhöz intézett táviratában tiltakozik a franciák és belgák embertelen kegyetlenkedései ellen.

Szeptember 9.

Franciaországban a felülvizsgálaton el-bocsátott, alkalmatlannak talált legénysé- get újra sorozzák.

Törökország megszünteti a kapituláció- kat.

A Panama-csatorna a forgalom számára nyitva áll.

Szeptember 10.

A londoni orosz nagykövet tagadja, hogy Franciaországba orosz seregek érkeztek.

Angolok lefoglalják az amerikai lobogó alatt haladó „Noordam“ hajót, mert állító- lag német tartalékosokat szállít.

A törökországi kapitulációk megszünteté- sét tartalmazó jegyzék átnyújtása a hatal- maknál.

A japán felsőház 53 millió yen hadihitelt engedélyez.

Szeptember 11.

Az angol közvélemény a brit hajóhad akti- vitását sürgeti és a gyorscirkálók szaporítá- sát követeli.

Brit-Délafrika hadiállapotban levőnek te- kinti magát Németországgal szemben.

A szófiai görög követ tagadja, hogy Gö-rögország fegyverkezik Bulgária ellen. Esszad basa Nisbe utazik, hogy Szerbiá- val Albániára vonatkozólag tárgyaljon.

Szeptember 12.

A monarchia elrendeli 1892, 1893, 1894. évi népfölkelők bemutató szemléjét.

Anglia beszünteti a hajóforgalmat Bagdad és Basra, valamint Basra és Bombay között, hogy Indiát elzárja Törökországtól.

A svéd országgyűlés elfogadja a kormány véderőjavaslatát.

Szeptember 14.

Dr. Streit görög külügyminiszter beadja lemondását.

Szeptember 15.

A törökországi angol tengerészeti kiküldöttek visszahívása.

Fidsev bolgár tábornok kinevezése hadügyminiszterre.

Az új egyiptomi bizottság tiltakozik az angolok erőszakosságai ellen és Egyiptom ismételtlen megígért szabadságát követeli.

Vilma királynő trónbeszédében a holland királyság abszolút semlegességét a mozgósított hadseregre és flottára támaszkodva meg erősíti.

Szeptember 16.

A német kormány félhivatalosan közlése, hogy a német nép csak akkor teszi le majd a fegyvert, ha majd a jövőjéért szükséges biztonságát megszerezte.

A hadiesemények naplója.**Augusztus 27.**

Egy hadseregünk az északi harctéren diadalmasan nyomul előre ellenséges területen és eléri Zamosce környékét.

Kelet-Galiciában betört erős ellenséggel szemben csapataink megvédik a Lemberg-től északra, keletre és délkeletre fekvő területet egész a Dnjesterig.

Dankl lovassági tábornok hadserege Niedrzwica-duza erősített hadállás megostromlása után 10 orosz gyaloghadosztályt ver meg Lublintól délre.

A kis Magdeburg német cirkálót, miután a Finn-tóban Odensholm-sziget mellett ködben zátonyra került, legénysége légbe ropti.

Bülow és Hausen tábornokok Sambre, Namur és a Maas folyó közt megvert 8-ik francia-belga hadtestet Maubeugetől keletre üldözik.

Maubeuge ostroma megkezdődik.

Albrecht württembergi herceg hadserege a Semoisnál megvert ellenséget a Maas folyón át — Meziérestől délre — üldözi.

A német trónörökös hadserege a Longwy előtti állás elfoglalása és a Verdunból jövő ellenséges támadás visszaverése után a Maas felé előnyomul.

Longwy bevétel.

A bajor trónörökös hadserege az ellenség üldözése közben a Nancyból jövő ellentámadást visszaveri.

Heeringen tábornok hadserege Elzászt az ellenségtől megtisztítja, a franciákat Epinalból kiűzi és az ellenséget a Vogézekben délfelé tovább üldözi.

Manoviller, a franciák legerősebb záróerődjé esik.

Löwen belga város megfenyítése a frank-tíreuharcban való részvétele miatt.

Augusztus 28.

Egy csapatunk Belz környékéről előnyomul és orosz földön diadalmasan halad

tovább, támogatva a nyugati szomszéd csapatot.

Hindenburg tábornok a Gilgenburg-Artelsburg melletti három napos ütközetben megver öt orosz hadtestet három lovas hadosztályt, foglyul ejt 30,000 orosz és a határon túl üldözi az ellent.

Tengeri ütközet Helgolandnál. „Ariadne”, „Köln” és „Mainz” kis német cirkálók és az „V-187” torpedónaszád elsüllyednek. Angol hajók egyidejűleg megsérülnek.

Augusztus 29.

Apiát (Német-Samoa) angolok megszállják.

Augusztus 30.

Egy német repülő bombákat dob Párisba.

A Highflyer angol cirkáló a „Kaiser Wilhelm der Grosse” német segédcirkálót elsüllyeszti a spanyol Rio del Cero semleges vizein.

Augusztus 31.

Csapataink a Grubiescoz—Krasnostaw—Lublin-i vonaltól délre erős küzdelemben állanak.

Kluck tábornok serege Combles irányában visszaver egy szárnytámadást.

Bülow tábornok serege jóval erősebb francia sereget ver meg St-Quentin mellett és egy angol zászlóaljot foglyul ejt.

Hausen báró tábornok serege visszaszorítja az ellent Rethel mellett az Aisne-ig.

A Württembergi herceg serege a már elfoglalt pozíció időleges feladása után ismét átmege a Maason és az Aisne-ig előnyomul. Les Ayvelles erőd esik.

A német trónörökös serege tovább vonul előre a Maasnak és azon át. Montmedy esik.

A bajor trónörökös és Heeringen tábornok seregei még a francia Lotharingiában állanak.

Eivet erőd esik.

Páris védelmére páncéllal és gépfegyverekkel ellátott aeroplán-századot állítanak fel.

Boné de Sapeyerré tengernagy átveszi az egyesített francia—angol flotta parancsnokságát.

A Gilgenburg—Artelsburg melletti csatában 70,000 orosz foglyul esik és a teljes orosz tüzérségi felszerelés elpusztul.

Szeptember 1.

Punta d'Astro (Boche di Cattaro) eredménytelen ágyuzása a 16 csatahajóból és páncélos cirkálóból álló francia flotta által.

Az Auffenberg hadsereg győzelme Zamosc Tyscowcze mellett.

A Dankl hadsereg állandóan eredményesen támadja Lublint.

Lemberg helyzetét nagyon erős előretolt orosz csapatok igen megnehezítik.

Hir a Gumendze melletti Vardar hid szétrombolásáról.

Tíz francia hadtest visszaverése Reims és Verdun között. Verdunból eredő francia kitörések visszavetése.

Német légi jármű ujból bombákat vet Párisra.

Felkelők megszállják Valonát.

Szeptember 2.

Lemberg kiürítése.

Egy Zeppelin Antwerpenre bombákat dob.

Szeptember 3.

Az oroszok lövik az általunk elhagyott lemergi földműveket.

A nagy vezérkar közli, hogy az általunk küldött nehéz motoros-ütegek Namur és Eivet ostrománál kitűnő szolgálatokat teljesítettek.

Hirson, Ayvelles, Condé, La Fère és Laon elesnek. Előkészületek Reims ostromához.

A német nyugati hadsereg az Aisnén át a Marne felé vonul.

Szeptember 4.

Reimst a németek küzdelem nélkül megszállják.

Longvy bevételénél dum-dum lövegek gyártásához szükséges gépeket találnak.

Páris távbeszélő állomása nem működik már.

A franciák kiürítik Rouent.

Anglia közlése veszteségét. Sebesült: 18 tiszt, 62 altiszt és legénység; eltűnt: 86 tiszt, 4672 altiszt és legénység.

Szeptember 5.

Dankl lovassági tábornok serege heves ütközetekbe bocsátkozik.

Páris előtt nagyobb területen összeütköznek az előretolt francia csapatok a német elővédekkel.

Fölkelők bevonulása Durazzo-ba.

Szeptember 6.

A Dankl-hadseregben Kestranek vezérőrnagy csapatai fényes győzelmet aratnak.

A szerb Timók-hadosztályt, mely Mitrovicza mellett betörést kísérelt meg, szétvertük, 5000 ember foglyul esik, a többi elpusztul.

Szeptember 7.

Sziléziai népfölkelők 1000 orosz gárdistát foglyul ejtenek.

Maubeuge kapitulál. A zsákmány: 40,000 fogoly, 400 ágyu.

Antwerpen nyugati frontjának elzárása.

Pathfinder angol cirkáló Newcastle mellett aknán pusztul el.

Hir, hogy Samoat az angolok megszállták.

Szeptember 9.

Jelentés, hogy Lemberg körül új csata kezdődik.

Joffre generalissimus napiparancsa, hogy a francia csapatok az ellent támadják meg, vessék vissza és az elfoglalt terepet tartsák meg.

Japán repülők bombázzák Csingtaut.

Nehéz német ütegek megkezdik a Verdun-tól délre fekvő záróerődök bombázását

Hindenburg tábornok Kelet-Poroszország közepén megveri a gradnai tartaléksereget, a VI. hadtest maradványát, a III. szibériai hadtest részeit és a Njemen felé üldözi azokat.

French tábornagy közli az angol szárazföldi csapatok eddigi műveleteit.

Az Oceanic angol cirkáló süllyedése valószínűleg aknaösszeütközés folytán.

Szeptember 10.

Frígyes főherceg hadsereg főparancsnok Conrad vezérkari főnök és Károly Ferenc József trónörökös megjelennek Lemberg mellett a csatamezőn.

A Szerémségbe betört szerb csapattestek visszavetésére intézkedések tételnek.

Hindenburg tábornok visszaveti a Lyck mellett ütközetet kezdő XXII. hadtestet.

Páris—Meaux—Montmirail között a franciák támadásba lépnek; a németek visszavonják nyugati szárnyukat.

A német trónörökös elfoglalja a Verduntól délnyugatra fekvő francia megerősített állásokat és megtámadja a záróerődöket Verduntól délre.

Az angolok elfogják a Znyderdyk holland gőzöst.

Az angolok elfogják a Zuiderdyk holland Amsterdam és Tambora gőzösöket.

Jelentés a Német-Keletafrika és Brit-Nyaszaföld határán lefolyt csatározásokról.

Szeptember 11.

A német vezérkar közzéteszi a foglyok számát: 220,000 orosz, francia és angol.

Szeptember 12.

Híradás a Lemberg mellett második csatáról.

„Karlsruhe“ német cirkáló elsüllyeszti Barbados mellett Howes Castle angol gőzöst

Indiai csapatok a Földközi tengerre menet Suezén át hajóznak.

Szeptember 13.

A kis „Hela“ német cirkálót ellenséges torpedólovag elsüllyeszti

Szeptember 14.

Páris melletti csatában a franciák egy át-törési kísérlete visszaveretik.

Szeptember 15.

A szerbeket ismét visszavetjük a Száván át, a Szerémség és a Bánát ismét tiszta.

A Páris melletti csata Verdunig kiterjed. Francia támadások visszaveretnek.

A balkáni helyzet.

(Negyed'k köz'emény)

Hogy a törökök mily eréllyel üldözik kivált a drinápolyi vilajetben lakó görögöket, arról már előbbi közleményünkben tettünk említést. Ez év június havában érte el a kivándorlás tetőpontját, mikor a török-thráciai görög lakosság óriási tömegekben, százalmas állapotban menekült Uj-Bulgárián keresztül az uj görög területekre, miközben — iróniája a sorsnak — a bolgárok vendégszeretetét kellett igénybe venniök. A bolgár nép türelmességére vall, hogy nemcsak lehetővé tette a görögök átvonulását, de még segédkezet is nyújtott nekik.

A *Külügy—Hadügy* egvik minapi tudósításában beszámolt arról a lehetőségről, hogy a forradalom Uj-Szerbiában imminens, megemlítve azt a politikai akciót is, mely annak útját esvengeti. Nincs Bulgáriában egy ember sem, aki ismét nem nyujtana szívesen segédkezet a szerbek által leigázott testvérei felszabadításához. Hogy miképpen és mikor fogja ezt a hivatalos Bulgária tenni, erre a kérdésre a mai rendkívül bonyolult nemzetközi helyzetben lehetetlen válaszolni. Az azonban tagadhatatlan, hogy a bolgár közvélemény — leszámítva a pénzen megvásárolt russzofileket, tehát szerbofileket is

— rokonszenvesen fogadna egy hadi akciót Macedónia felszabadítására. Nem csupán a perfid szövetséges „testvérenemzet“ megbüntetésének a vágya, aféle reváns tüze ég a lelkekben, hanem a bolgár népet jellemző szívós kitartás a cél felé törekvésben — mely célt a második balkáni háborúnak nem sikerült elérnie —: *az idegen uralom alatt nyögő testvéreket függetleníteni és egy megfelelő időpontban az anyuországgal egyesíteni.*

Nem titok többé az a külön véd- és dac-szövetség, mely Szerbia és Görögország között a második balkáni háború után megkötetett. A szerződés kimondottan Törökország vagy Bulgária együttes, vagy külön-külön való támadására vonatkozik. Ha tehát Szerbiával kerülne háborus viszonyba Bulgária, egy nagyhatalmi csoporttal egyetértőleg — amit Bulgáriában éppen nem tartanak képtelenségnek, — úgy Görögországnak meg kellene a konvenció értelmében — támadnia Bulgáriát. Ha ellenben Görögországot támadná meg Bulgária akár egyedül, akár — ami sokkal valószínűbb — Törökországgal együttesen, úgy a nagyon is elfoglalt Szerbia nem jöhetne segítségére. A pillanat tehát a jelenlegi balkáni konstelláció mellett alkalmas volna egy közös akcióra.

Egy Szófiából nem régen érkezett rövid távirat arról számol be, hogy bolgár bandák tönkretették az Üsküb (szerbiül: Skoplje)—Szaloniki vasúti vonal egy részét. E merénylet stratégiai jelentőségét nyomban megértjük, ha tekintetbe vesszük, hogy e vonal köti össze Görögországot Uj- és Ó-Szerbiával, tehát *casus foederis* esetén a görög katonaságnak ez utvonalon kellene a szövetséges Szerbiának segítségére sietnie.

Az idézett távirat beszámol arról is, hogy a szerb hatóságok e merényletet arra használják fel, hogy irtó-hadijáratot indítsanak a bolgár nemzetiségű lakosság ellen és „szerb bandák egész bolgár falvakat gyujtanak fel és ártatlan embereket gyilkolnak halomszámra“. A bolgár lakosok eréllyesen követelik a kormánytól, hogy „háritsa el e vadállati kegyetlenkedéseket“.

E szófiái távirat jelentőségét csak az tudja igazában megérteni, aki ismeri az első balkáni háború előzményeit.

Az európai közvélemény annyit tudott Macedóniáról, hogy annak lakosságát nagyrésztben különféle nemzetiségek teszik és vannak helységek, melyekben csak a magisztrátus török. E nemzetiségek bandákat alakítottak és folytonosan nyugtalanították a hatóságokat, no, meg — egymást. A török adminisztráció gyöngének bizonyult a zavarok elhárítására és a bandák évtizedeken át vigan folytatták romboló munkájukat és céltudatosan készítették elő az 1912—1913. évi balkáni háborút.

Mikor azonban a balkáni szövetség hosszas tárgyalások után létrejött, valami okot kellett keresni „a macedóniai állapotok konszolidálására“ olyan okot,

mely az európai közvélemény előtt igazol egy esetleges fegyveres akciót Törökország ellen. Ezen ok nem sokáig késett: a *stip-i* és *kocsán-i* török vérengzések hangos felpanaszolásától viszhangzott Európa. Hogy pedig mi idézte fel a stip-i vérengzést, azt egy Macedóniában lakó, hitelt érdemlő európai származásu ember egy banda-vezér előadása után a következőképpen beszélt el:

— A javarészt bolgár nemzetiséglakt *Stip*-ben heti-vásár volt. A fő-piacon bolgár banda tagok mint dinnve-árusok jelentek meg a vásártéren, ahol török adminisztratív közegek is jelen voltak. Egszer csak egy dinnve gurult egy nagyobb török csoport felé. Azután több dinnve gurult egyszerre. Egymásután többszörös erős robaj reszketteti meg a levegőt: a dinnvék, melyeknek belét előzetesen kivágták és bombákat helyeztek beléjük, felrobbantak és iszonyu kárt tettek az összesereglett törökökben. Ami ez eset után következett, arról már tud az európai közönség, mert objektív módon tájékoztatták róla. A végletekig felbőszített törökök kiléptek a nemtörődömségből. Iszonyatos bosszút álltak a bolgár lakosságon. A nemzeti-ségi klubokat (mert ilyenek szép számban voltak a macedón helységekben és itt szőtték a bandák terveiket) bezárták, vezetőit elfogták és kivégezték, a csöcsellők pedig pogromot rendezett az utcákon és nem kimélt senkit.

Innen kezdve le nem került a „török vérengzés“ a napirendről. A törökök által kiűzött lakosság Szófiába menekült, az utcákon tüntető körmeneteket rendezett, az európai követségek elé vonult panaszkodni és a sajtó nyíltan követelte a leszámolást Törökországgal.

A balkáni háború felidézésének körülményei, mint látnivaló, igen hasonlítanak a jelenleg Uj-Szerbiában uralkodó eseményekhez. Bolgár bandák okoznak nyugtalanítást az éppen nem toleráns, de Macedónia nyugodtságát most hönőhajtó, nagyon is elfoglalt szerbeknek. A folytonos lázongással elérik, hogy az elkeseredett szerb hatóságok (kik jobb időkre szeretnék tartogatni erélyüket) a lelkészségbeesettebb megtorláshoz folyamodnak. A bolgár nemzetiségű lakosságot „vogelfrei“-nek nyilvánítják és valóságos kiszolgáltatati a komitáciknak. Mivel pedig a komitácikra utjabban magasabb feladat vár: a tönkrevert szerb csapatok pótlása, a szerb kormány egyszerűen kiengedte a börtönökből a közönséges büntetéseket és most rablógyilkosok szabad prédája a bolgár lakosság.

A jajveszéklők vészkiáltásai elhallatszanak egész Szófiáig és élénken viszhangzik tőlük a bolgár sajtó, mely egyre hangosabban követeli a kormánytól a legerélyesebb közbelépést . . .

(Folytatjuk.)

Vidéki városokban utcai árusításra vállalkozókat keresünk.

Hírek a sebesültekről.

A közös központi tudakozó iroda által kiadott 8. számú legyzékből a sebesültek nevét, rendfokozatát, csapat-testét, alosztályát, születési helyét és évét, valamint hogy jelenleg melyik kórházban tartózkodnak az illetők, az alábbiakban telítartalommal közöljük.

Rövidítések:

A rendfokozatoknál: hpd = hadapród; zls = zászlós; hdgy = hadnagy; főh = főhadnagy; szds = százados; őrn = őrnagy; alezr = alezredes; ezr = ezredes; so = segédorvos; eo = ezredorvos.

gyal = gyalogos; vdsz = vadász; husz = huszár; dr = dragonyos; u = ulánus; póttart = póttartalékos; őrv = őrvezető; jrvez = járőrvezető; tiz = tizedes; szkV = szakaszvezető; őrm = őrmester; eő = egyévi önkéntes.

A csapatnevek megnevezésénél: gye = gyalogezred; hgye = honvédgyalogezred; Lgye = Landwehrgyalogezred; hat vad szd = határvasdász század; he = huszárezred; hhe = honvédhuszárezred; dre = dragonyosvezred; ue = ulánusvezred; táe = tábori ágyusezred; tte = tábori tarackezred; hae = honvédgyusezred; Lae = Landwehrgyalogezred; Ltto = Landwehrtábori tarack osztály; vtzlj = vartüzérszázalaj; bhe = bosnyák-hercegovinai ezred; npfe = népfölkelőezred; szd = század; üt = ütég.

A kórházak megnevezésénél: GSpital = Garnisonsspital; RSpital = Reservespital.

Az adatok hitelességeért felelősséget vállalunk!

Tisztek:

Bessenyo Biedler Pál szds 44gye 4szd Beszterce 1874. Aug 19-én Rumán mh és ott eltemettetett
 Batusic János főh 71gye 1szd Carlkowitz 1884 RSpital 3 Wien
 Brogáz János szds 86gye 14szd RSpital Ujvidék
 Andrea Sándor szds 76gye Körösbánya 1876 GSpital 1 Wien
 Basteck Vlastimil zls 3bhe 1szd aug 19-én Rumán mh és eltemettetett
 Csemiczky Lajos főh 44gye 12szd Gyöngyös 1887. Aug 17-én Rumán mh és eltemettetett
 Cwikzynski Kázmér Albin hpd 80gye 13szd Buzek 1886 GSpital 26 Mostar
 Edey Henrik hdgy 7utász zlj 2szd Mostar 1890. Aug 28-án mh és Mödlingben elt.
 Fűrfeld Henrik báró ezr 16Lgye Teplitz, 1860 Landwehrspital Krakau
 Frenberger Richárd szds 3dre gpog GSpital 15 Krakau
 Gauenfeld Albert szds 93gye 15szd GSpital 15 Krakau
 Gitsch Emil hpd 5táb vad zász GSpital 15 Krakau
 Gstheimb Vilmos szds 41gye RSpital Czernowitza
 Gsrstenkorn Ottó szds 92gye 16szd RSpital Ujvidék
 Guberbauer Alajos hdgy 39táe 3üt Oberhollabrunn 1888 GSpital 2 Wien
 Garmatky Pál hdgy m kir 13hgye 8szd GSpital 15 Krakau

Harra József szds 13hgye 9szd GSpital 15 Krakau
 Heller Artur hdgy 77gye 5szd GSpital 15 Krakau
 Henritsch József hdgy ? gye RSpital Lubaczów
 Höss Lajos zls 48gye 15szd GSpital 15 Krakau
 Karric Rezső hdgy 48gye 16szd GSpital 15 Krakau
 Kirchner Frigyes hdgy 18gye 6szd Radkersburg 1892 GSpital 26 Mostar
 Koch Sándor hdgy 3bhe 7szd 1886. Aug 21-én Rumán mh és eltem
 Krakówka Leó szds 13gye 3szd GSpital 15 Krakau
 Kramer Rezső hdgy 32gye 14szd RSpital Ujvidék
 Kröhn János hdgy 18gye 7szd Schwarzenenthal 1883 GSpital 26 Mostar
 Kummer Hermann hdgy 18táe 2üt Plan, Böhmen 1885 GSpital 18 Komárom
 Kurzweil Miksa hdgy 93gye GSpital 15 Krakau
 Lincz Ferenc hdgy 69gye 14szd aug 19-én mh és Sabácon eltem
 Löw Hans főh 3Lue Wien 1888 GSpital 1 Wien
 Lung Miklós főh 32gye 1885. Aug 28-án mh és Rumán eltem
 Mayer Ferenc zls 6dre Mödling 1891 GSpital 1 Wien
 Messinger György zls 3bhe 7szd Jablanka 1884. Aug 22-én mh és Rumán eltemetve
 Nimrichter Gyula hdgy 93gye GSpital 15 Krakau
 Obereigner Henrik szds 17gye 5szd Schneeberg 1875 RSpital 3 Roten Kreuzes Wien
 Pericic István hdgy 48gye 10szd Carlopaço 1891 RSpital 3 Roten Kreuzes Wien
 Pospiech Pál hdgy 93gye 7szd GSpital 15 Krakau
 Rakovszky Egon főh 6dre 2szd Pozsony 1885 RSpital 3 Roten Kreuzes Wien
 Rijchlik Viktor főh 21Ltto 1szd Kojetitz 1889 RSpital 3 Roten Kreuzes Wien
 Rostomily Adolf zls 20gye 5szd GSpital 15 Krakau
 Stanek Fritz főh 4táb vad zlj 2szd Graz 1882 RSpital 3 Roten Kreuzes Wien
 Starkel Imre szds 41gye 8szd Pettau 1877 RSpital Czernowitz
 Strsinski Leonhard hpd 30gye 16szd Lemberg GSpital 26 Mostar
 Tanzer Gyula dr sorvos 28gye 1szd GSpital 15 Krakau
 Themer-Jablonski del Monte Berico Richárd őrn 76gye 4zlj GSpital 15 Krakau
 Thergoth József főh 71gye 4szd GSpital 15 Krakau
 Tirtmaier János főh 5hat vad szd 3szksz Wien 1882 GSpital 26 Mostar
 Treer Hans hdgy 37gye 2szd Bácsszentiván 1884 GSpital 1 Wien
 Tunkl Henrik szds 42gye 8szd RSpital Ujvidék
 Vágo László zls 44gye 16szd RSpital Ujvidék
 Wazlawicz József hpd 56gye 1szd GSpital 15 Krakau
 Wiesinger Leó szds 16gye 9szd Stein 1878 RSpital 3 Roten Kreuzes Wien
 Witt Döring Károly hdgy 6dre 4szd Linz 1888 RSpital Roten Kreuzes Wien

Wohlrab Frigyes lovag őrn 3hgye 3zlj Dautba 1867 RSpital 3 Roten Kreuzes Wien
 Wolke Artur hdgy 1gye 5szd GSpital 15 Krakau
 Zangel Alajos hdgy ? táe 4szd GSpital 15 Krakau

Legénység:

Az osztrák honosok nevei elhagyattak

Abewacki Pál 23gye 8szd RSpital Ujvidék
 Acim Pál 6npfe Kavil 1888 GSpital 26 Mostar
 Admic Konrad eő 31npf kerületi parancsnokság RSpital Bielitz
 Almási Imre 12gye 13szd GSpital 25 Sarajevo
 Andrasic János 9hgye 6szd GSpital 25 Sarajevo
 Andrei János 3hgye 12szd GSpital 25 Sarajevo
 Antalovics András 70gye 14szd RSpital Ujvidék
 Apies Demeter 70gye 14szd RSpital Ujvidék
 Arosz János 85gye 10szd Nagybozka 1882 GSpital 26 Mostar
 Atiresk Adám 64gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
 Babiskovic Mihály 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
 Bachricz László 3hat vadszd 2szksz GSpital 25 Sarajevo
 Bada Ferenc 32gye 2szd RSpital Ujvidék
 Bajszak János tiz 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo
 Bakota Péter 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
 Balazzi Antal őrv 6gye 2szd GSpital 25 Sarajevo
 Balkovics Lacsis 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
 Balog Ferenc 69gye 6szd RSpital Ujvidék
 Bambura Márton 25gye 16szd Forgácsfalva 1885 GSpital 26 Mostar
 Banzai Gábor 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
 Barbus János GSpital 25 Sarajevo
 Barac György 37gye 9szd Radosic 1883 GSpital 26 Mostar
 Baricevic Kuber Flórián 53gye 14szd GSpital 25 Sarajevo
 Bartus Imre 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
 Bayr János szkV 29gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
 Belics András 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
 Bella Sándor 76gye 3szd Csapad 1889 GSpital 26 Mostar
 Bener Pál 12gye 14szd GSpital 25 Sarajevo
 Benes Nasul 62gye 4szd GSpital 25 Sarajevo
 Bergmann Mátyás őrv 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
 Berki István 25gye 16szd Megyer 1888 GSpital 26 Mostar
 Betyár János 48gye 4szd GSpital 25 Sarajevo
 Bitzár János 48gye 4szd GSpital 25 Sarajevo
 Blagusz Ede 48gye 4szd GSpital 25 Sarajevo
 Bodar Antal tiz 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
 Bogaty János távezred GSpital 25 Sarajevo
 Bogdán István 48gye 3szd GSpital 25 Sarajevo
 Bogdanov Pero 6gye 5szd RSpital Ujvidék
 Bognar György 86gye 10szd GSpital 25 Sarajevo
 Bohajcuk Mitru 58gye 15szd GSpital 25 Sarajevo
 Boldar Péter 64gye 10szd GSpital 25 Sarajevo
 Bolcan János 86gye 4szd RSpital Ujvidék
 Bona János tiz 66gye 6szd Nagy-Mihály 1890 GSpital 26 Mostar
 Borbély György 19gye 7szd GSpital 25 Sarajevo
 Bos Anatol őrv 12gye 16szd GSpital 25 Sarajevo
 Bosler Miklós 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
 Bosnyak Alajos 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
 Böz Antal őrv 12gye 16szd Nyitrabánya 1891 GSpital 26 Mostar

Branilowitz Ferenc tiz 48gye 13szd GSpital 15 Krakau	Farkas József vadász 11táb vad zlj 4szd GSpital 15 Krakau	Györfalvy István 48gye 3szd GSpital 25 Sarajevo
Brosnovsky Arnó 12gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Feil József 69gye 14szd RSpital Ujvidék	György Bohdan 64gye 10szd GSpital 25 Sarajevo
Brise Ferenc 19hgye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Fenyés András 23gye 8szd RSpital Ujvidék	Gyukosovics Márk örv 23gye 7szd RSpital Ujvidék
Brückner Ede 32gye 13szd RSpital Ujvidék	Fibinger József eőb tiz 25táe RSpital Lubaczów	Gyurczics István 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
Budamvics János 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Fijuja Alajos I. oszt sz altiszt 13hegyitüzezt 4szd Lagarofzen 1889 GSpital 26 Mostar	Gyuriák Gyula 52gye 6szd GSpital 25 Sarajevo
Bunat Jure 12gye 4szd GSpital 25 Sarajevo	Fillgut Sámuel 101gye 5szd Marko 1889 GSpital 26 Mostar	Gzebek Tamás vadász 1hat vad zlj 2szd RSpital Tuzla
Burlya János szkv 64gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Finger József szkv 66gye 6szd GSpital 25 Sarajevo	Halassy Péter örv 86gye 1szd GSpital 25 Sarajevo
Cerman István 48gye 8szd GSpital 15 Krakau	Forduj Moisel 64gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Haring János 25gye 14szd Majorfalva 1885 GSpital 26 Mostar
Csaplár Ignác 32gye 7szd RSpital Ujvidék	Forst Rezső RSpital Lubaczów	Hegedüs 48gye 4szd GSpital 25 Sarajevo Ujvidék
Csemy Miklós 12gye 16szd Also-goler 1890 GSpital 26 Mostar	Fortuna Ferenc örv 66gye 7szd Tuoja Remeta 1892 GSpital 26 Mostar	Heris József 64gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
Csenko Ferenc 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Gojda János 66gye 8szd Najza Lacika 1889 GSpital 26 Mostar	Herlevic Konrád 96gye 4szd GSpital 25 Sarajevo
Cseri László 1háe Tiszaturt 1885 GSpital 26 Mostar	Gál Gyula 86gye 10szd Csantavér 1889 GSpital 26 Mostar	Hevesy-Nagy János tiz 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
Cserny Bernát tiz 52gye 8szd Keskend 1888 GSpital 26 Mostar	Gapan Mitar 70gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Hir Edmond tiz 32gye 14szd RSpital Ujvidék
Csikos Sándor 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Gár József tiz 34gye 8szd Tardana 1887 GSpital 26 Mostar	Hodzic Radvic Beder 4hegyi tüz ezr 3szd GSpital 25 Sarajevo
Csingeli József 12gye 13szd GSpital 25 Sarajevo	Garay Ferenc 12gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Hoffmann János 19hgye Lónzsag 1887 GSpital 26 Mostar
Csipkés Pál 50gye 13szd GSpital 25 Sarajevo	Gasparic János 48gye 16szd GSpital 15 Krakau	Holler István 76gye 10szd GSpital 25 Sarajevo
Csör Antal 5gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Gerber Nándor szkv 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Holley Man 37gye 6szd, GSpital 25 Sarajevo
Cszurin János 48gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Gerics Lajos tiz 48gye 7szd GSpital 15 Krakau	Hollmann Ferenc 70gye 1szd, GSpital 25 Sarajevo
Cvitan Dimko 23gye 2szd GSpital 25 Sarajevo	Ginar Antal 5gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Horsany Mihály 86gye 11szd, GSpital 25 Sarajevo
Czibor István 12gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Gjukela Tódor 23gye 5szd GSpital 25 Sarajevo	Horvat Károly 11tte 3szd, GSpital 25 Sarajevo
Czibula István szkv 25gye 16szd Szügy 1889 GSpital 26 Mostar	Gjukic Vlada 70gye 6szd Simanovic 1886 GSpital 26 Mostar	Horváth György örv 86gye 10szd GSpital Sarajevo
Czeiler György 32gye 2szd 1891. Aug 21-én Rumán mh és eltem	Gjupurszky Iván 86gye 11szd Obecse 1884 GSpital 26 Mostar	Horvath József 14gye 12szd, GSpital 25 Sarajevo
Czincse István 5gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Gluber István 19hgye 8szd Pustavám 1881 GSpital 26 Mostar	Horvath Mihály 44gye 15szd, RSpital Ujvidék
Damjan Mirko 23gye 2szd GSpital 25 Sarajevo	Goczi Mihály 5gye 7szd GSpital 25 Sarajevo	Hriez János 86gye 9szd, GSpital 25 Sarajevo
Dean János 64gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Gor József 34gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Hronci József 25gye 16szd, Nagy-Szalonta 1890 GSpital 26 Mostar
Denk Isia tiz 6gye 9szd GSpital 26 Mostar	Gordan Péter 51gye 4szd Cziper 1886 GSpital 26 Mostar	Huber Christian kürtös 6gye 9szd, GSpital 25 Sarajevo
Derencsénye Zoltán 25gye 14szd Bakotyás 1885 GSpital 26 Mostar	Göresi Gábor 25gye 16szd GSpital 25 Sarajevo	Ilis Győző 86gye 10szd, Mokoly 1890 GSpital 26 Mostar
Dermanovic Mijo 70gye 5szd Revo-Selo 1892 GSpital 26 Mostar	Gosiak Márton 48gye 4szd GSpital 25 Sarajevo	Inam Mátyás 85gye GSpital 25 Sarajevo
Dirko József 25gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Grabent István 48gye 4szd GSpital 25 Sarajevo	Iro János 48gye 1szd, GSpital 25 Sarajevo
Doma Sándor 86gye 4szd RSpital Ujvidék	Gregus János 32gye 1szd RSpital Ujvidék	Iszak László 85gye 10szd GSpital 25 Sarajevo
Donati Forsep 44gye 7szd RSpital Ujvidék	Grimm Mór tiz 16gye 1szd GSpital 25 Sarajevo	Iszak László 85gye 10szd, Lábod 1890 GSpital 26 Mostar
Dulaj Mihály örv 25gye 13szd GSpital 25 Sarajevo	Grubisic Antal 23gye 6szd GSpital 25 Sarajevo	Ivic Pál 86gye 12szd, GSpital 25 Sarajevo
Dulics Laso 86gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Gubas Jenő örv 7ut zlj GSpital 25 Sarajevo	Ivics Pál 86gye 12szd, Szabadka 1885 GSpital 26 Mostar
Dunkic Marko 23gye 2szd GSpital 25 Sarajevo	Gulyás Ferenc 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Iwancijn Joko 58gye 13szd, GSpital 25 Sarajevo
Dusic Iván 23gye 6szd GSpital 25 Sarajevo	Gulijas László 7ut zlj 4szd GSpital 25 Sarajevo	Jagodic Sava 27hgye 4szd Ivanovoselo 1886 a 25 mh Bródban és eltem,
Eggendorfer Nándor 86gye RSpital Ujvidék	Gulic János tiz 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Jakobic Izidor 16gye 12szd, GSpital 25 Sarajevo
Ek Rezső 25gye 14szd Salgótárján 1890 GSpital 26 Mostar	Grunic Miklós 70gye 14szd RSpital Ujvidék	Jakovesak Iván 58gye 16szd, GSpital 25 Sarajevo
Erecg Antal 23Lgye 4szd Slivno 1876 GSpital 26 Mostar	Grusz Viktor szkv 85gye 10szd Tiszaujlak 1891 GSpital 26 Mostar	Jancovic Amánuel 12gye 13szd, GSpital 25 Sarajevo
Ergelasin ? 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Guton Mihály 69gye 5szd. Aug 20-án mh Rumán és eltem	Janusch Vinzur 16gye 12szd, GSpital 25 Sarajevo
Eröss Ferenc eőb 32gye 14szd RSpital Ujvidék	Gyemant Mihály 46gye 10szd 1889 GSpital 26 Mostar	Jeles Péter 86gye 9szd, GSpital 25 Sarajevo
Fabian János 69gye 12szd RSpital Ujvidék	Gyerfabay István 48gye 3szd GSpital 25 Sarajevo	Jelic Nikola 23gye 8szd, GSpital 25 Sarajevo
Far György 48gye 16szd GSpital 15 Krakau		Jocino Ágoston örv 85gye 10szd, GSpital 25 Sarajevo
Farkas Ferenc szkv 44gye 5mszd RSpital Ujvidék		Joresák József 44gye 15szd, 1892 mh aug Rumán és ott eltem,

Kapetanov Vanili pött 6gye 1szd RSpital Ujvidék	Maurer Mátyás 76gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Pap János 19gye 6szd GSpital 25 Sarajevo
Kapitz Ignác 58gye 16szd GSpital 25 Sarajevo	Mayer György szkv 78gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Pasaljevic Wassily 5gye 6szd GSpital 25 Sarajevo
Kasza Izidor 86gye 12szd Bácsföldvár 1886 GSpital 26 Mostar	Mayer Ferenc 49gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Patzner Henrik pött 9tart elem osztag aug 20-án Rumán megh és eltem
Kavan István tiz 37gye 5szd GSpital 25 Sarajevo	Medamovic Valentin 70gye 14szd RSpital Ujvidék	Pauschenwein Károly 76gye 14szd GSpital 15 Krakau
Kecskés Sámuel 32gye 5szd RSpital Ujvidék	Medes Ferenc 6gye 7szd RSpital Ujvidék	Pavlovic Ante 25gye 16szd Banja Luka 1889 GSpital 26 Mostar
Kelemen Fedor 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Mehegi Pál 5gye 6szd GSpital 25 Sarajevo	Pecsler József 19gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
Kenkela János 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo	Mészáros Imre 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Pek Ferenc örv 86gye 10szd Babics 1895 GSpital 26 Mostar
Kisdara János 86gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Mészik Albert eő 6gye 6szd RSpital Ujvidék	Petrik Fedor örm 85gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
Kleiner Frana 23gye 2szd RSpital Ujvidék	Metelka Ferenc eő 49gye 3szd GSpital 25 Sarajevo	Petrillam Basilius 64gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
Koczoj Arsen 64gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Michalincz Savo 37táe 5szd GSpital 25 Sarajevo	Petrovic Jyngo 5gye 7szd GSpital 25 Sarajevo
Kodre Tódor 5gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Mikenyo István tiz 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Peze András örv 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
Kodrea Wasil 62gye 1szd GSpital 25 Sarajevo	Miklo Simon 33gye műhelyoszt RSpital Ujvidék	Pinter Pál 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
Kokrehel János 86gye 9szd Bácsstopolya 1888 GSpital 26 Mostar	Mikolandra Jerko 23gye 5szd GSpital 25 Sarajevo	Pörge Gusztáv szkv 70gye 14szd RSpital Ujvidék
Kompanek Mirko 25gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Mikustyak János 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Pörnyi István 44gye 10szd Tolna 1887. Aug 23-án Rumán megh és eltemetve
Konjic Spiro vonatosztály GSpital 25 Sarajevo	Milicev Lázár 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Pradics István 86gye 3szd GSpital 25 Sarajevo
Konopka György szkv 25gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Miljevic György István 37gye 4szd GSpital 25 Sarajevo	Pripko Ferenc 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo
Kopár Lajos örv 6hgye 11szd Balanka 1887 GSpital 26 Mostar	Misinczy Lajos 86gye 9szd Bácsstopolya 1886 GSpital 26 Mostar	Prodanov Frigyes 86gye 10szd GSpital 25 Sarajevo
Koraisic Mihály 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo	Mojse Marko 64gye 9szd Nagy-Ludas 1887 GSpital 26 Mostar	Quodi Ferenc örv 69gye ponir oszt RSpital Ujvidék
Kovács Alajos örv 12gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Mojnovic Jovo 25gye 15szd GSpital 25 Sarajevo	Raab Miksa tiz 12gye 13szd GSpital 25 Sarajevo
Kovács József 48gye 3szd GSpital 25 Sarajevo	Molnár Ferenc 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo	Rác Ferenc 25gye 16szd Magyarörs 1887 GSpital 26 Mostar
Kovacs István szkv 48gye 15szd GSpital 15 Krakau	Molnár István 48gye 3szd GSpital 25 Sarajevo	Rác Páter 6gye RSpital Ujvidék
Krack János 25gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Molnár István 44gye 14szd LSpital Ujvidék	Rád Miklós 64gye 10szd Vulkán 1890 GSpital 26 Mostar
Kraici Antal 25gye 14szd Ismerska Stolica 1892 GSpital 26 Mostar	Mor Lajos 34táe RSpital Ujvidék	Radolovic Máté 37gye 2szd Raguz 1888 GSpital 26 Mostar
Kristoviac István 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Móricz István 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo	Rágaz János 76gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
Krizfalusi László hat vad 85gye 12szd GSpital 26 Mostar	Motus Imre 12gye 16szd GSpital 25 Sarajevo	Rajko Nikola örv 50gye 15szd GSpital 25 Sarajevo
Kubai László 85gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Mracz János 6gye 6szd RSpital Ujvidék	Rakic Iván 78gye 1szd RSpital Tuzla
Kubat Mile szolg felvigyázó GSpital 25 Sarajevo	Mrkar Lázár 62gye 1szd GSpital 25 Sarajevo	Rakic Marko örv 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
Kucera Márton 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo	Much Zache örv 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Rakosa Vendel tiz 48gye 15szd GSpital 25 Sarajevo
Kuch Mihály 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo	Mudris István 29hgye 10szd Jászárokszálás 1883 GSpital 26 Mostar	Ramljak Máté 23gye 8szd GSpital 25 Sarajevo
Kuholy Iván 70gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Muhaj József 66gye 6szd Lukac 1892 GSpital 26 Mostar	Raschofsky Árpád tiz 18táviró osztag Tomás 1882 GSpital 26 Mostar
Kulai László szkv 83gye RSpital Ujvidék	Muletin Pál 86gye 42szd GSpital 25 Sarajevo	Ratetics Beda árkász 4árkász zlj RSpital Ujvidék
Kulik Márton 25gye 13szd GSpital 25 Sarajevo	Nagy Antal tiz 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Razi István 25gye 14szd Mikszátfalva 1881 GSpital 26 Mostar
Kuncz István 12gye 13szd GSpital 25 Sarajevo	Nagy József vadsz 11táb vad zlj 3szd GSpital 15 Krakau	Relja Ante 23gye 3szd GSpital 25 Sarajevo
Kutjina Jaroslav 86gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Nagy László eő 48gye 16szd GSpital 15 Krakau	Riska János 5gye 8szd GSpital 25 Sarajevo
Laczko János 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Nana György 29hgye 10szd Szolnok 1890 GSpital 26 Mostar	Roboz János 32gye 7szd RSpital Ujvidék
Lagler Gábor 48gye 1szd GSpital 25 Sarajevo	Napieda György 5gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Roman Péter tiz 85gye 10szd Barczanfalva 1884 GSpital 26 Mostar
Lagler Gábor 48gye 1szd GSpital 25 Sarajevo	Nemeth János 86gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Salay Gyula 1hgye 3szd GSpital 25 Sarajevo
Lautos Lajos vadász 11táb vad zlj 3szd GSpital 15 Krakau	Nikolicz Iván 6gye 7szd RSpital Ujvidék	Salmar Antal 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
Leomka András 6gye 11szd RSpital Ujvidék	Nikulics István 48gye 16szd GSpital 15 Krakau	Samaso Hermann 32gye 5szd RSpital Ujvidék
Leszko Mátyás 101gye 5szd B. Csaba 1890 GSpital 26 Mostar	Nimesevics János 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Saratka György vonat oszt GSpital 25 Sarajevo
Lisko Adám 71gye 10szd GSpital 15 Krakau	Nrsika Ibrahim 64gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Sauer János 12gye 14szd GSpital 25 Sarajevo
Löhnert Ferenc 25gye 14szd RSpital Ujvidék	Nyari János 44gye 11szd RSpital Ujvidék	Schäffer József 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo
Lompu László 5gye 5szd GSpital 25 Sarajevo	Obwegesi Gyula 50gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Schakaj Mitar 85gye 10szd GSpital 25 Sarajevo
Löwy Zsigmond 32gye 3szd RSpital Ujvidék	Ogijula Gaal 86gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Schmalza András tiz 34gye 9szd RSpital Ujvidék
Lucic Ivo 37gye 6szd GSpital 25 Sarajevo	Ondrus István örv 23gye 2szd RSpital Ujvidék	Schneider Péter 6gye 11szd RSpital Ujvidék
Lukacs Pál 44gye 4szd RSpital Ujvidék	Oneza Péter kürtös 85gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Schubert Antal örv 54gye 3szd GSpital 15 Krakau
Magyar Gábor 48gye 15szd GSpital 15 Krakau	Orban József 44gye 6szd RSpital Ujvidék	Schuhmacher József 6hgye 9szd GSpital 25 Sarajevo
Majo István 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Ordeg József 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Schwarz János 25gye 14szd GSpital 25 Sarajevo
Manojla Zwietic 70gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Orvza Gliger 85gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Selecki Pál 25gye 13szd GSpital 25 Sarajevo
Marina Vasilic tiz 51gye 2szd GSpital 25 Sarajevo	Osbat János 48gye 4szd GSpital 25 Sarajevo	
Marko István örv 38gye 8szd 1888 mh és eltem Rumán.	Paic István 70gye 8szd Novidol 1886 GSpital 26 Mostar	
Markus József tiz 86gye 11szd RSpital Ujvidék	Pá József 44gye 13szd RSpital Ujvidék	
Markus Mihály 38gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Palkovics József örv 69gye 5szd RSpital Ujvidék	
Markovic Nikola 53gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Pamitj Milos 6gye 7szd RSpital Ujvidék	
Marovu János 6gye 5szd RSpital Ujvidék	Pán János 2hat vad zlj 2szd GSpital 25 Sarajevo	
Matriz János örv 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo		
Metryes Gyula 85gye 10szd Felső-Stehe 1880 GSpital 26 Mostar		
Matyisch József örm 12gye 5szd GSpital 25 Sarajevo		

Selim Brzavic eőő GSpital 25 Sarajevo	Tanta Benjamin 85gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Veiner Jakab tiz 6gye 11szd RSpital Ujvidék
Setemilla Miklós 64gye 3szd GSpital 25 Sarajevo	Tapler Kálmán vad 11táb vad zlj 1szd GSpital 15 Krakau	Veress János 62gye 4szd GSpital 25 Sarajevo
Shuliba Gáspár pött 12gye 13szd Ujgyala 1892 GSpital 26 Mostar	Tarász László ker.-pár. 3hat vad szd 3szksz Máramarossziget 1890 GSpital 26 Mostar	Vezdeny István 44gye 9szd Somogyszob 1889. Aug 22-én Rumán mh és eltem
Sikora János 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Tardai Károly tiz 62gye 3szd GSpital 25 Sarajevo	Vido Ernő 12gye 15szd GSpital 25 Sarajevo
Simon Gyula eőő tiz 76gye 5szd Bën Esztergom 1890 GSpital 18 Komárom	Ternezinacz Péter 85gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Vig András 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
Simski László eőő tiz 52gye 5szd RSpital Tuzla	Ternovac András szkv 70gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Vigic József 48gye 3szd GSpital 25 Sarajevo
Sip Márton 19hgye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Tincze Péter 51gye 4szd GSpital 25 Sarajevo	Vinci Lenor 12gye 16szd GSpital 25 Sarajevo
Sipus János vadász 11táb vad zlj 2szd GSpital 15 Krakau	Tintor Milos 23gye 7szd GSpital 25 Sarajevo	Vinczeles András 50gye 14szd GSpital 25 Sarajevo
Siter József 87gye 15szd GSpital 25 Sarajevo	Tirnovar Lambert örm 5gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Vinczur János 12gye 16szd Sárfő 1888 GSpital 26 Mostar
Skanata Antal 37gye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Todarfi Radovan 86gye 11szd Martones 1888 GSpital 26 Mostar	Virko Pricad 37Lgye 8szd GSpital 25 Sarajevo
Skocka Demeter 12gye 13szd GSpital 25 Sarajevo	Todowo Radwan 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Voledak Simon 64gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
Skoliba Kaspar 12gye 13szd GSpital 25 Sarajevo	Tokely János GSpital 25 Sarajevo	Vujko István 6gye 6szd RSpital Ujvidék
Sor István 48gye 3szd GSpital 25 Sarajevo	Török Vaigo János 19hgye 8szd GSpital 25 Sarajevo	Vujnovic 48gye 4szd GSpital 25 Sarajevo
Söraka Pál 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Toth József 48gye 7szd GSpital 15 Krakau	Vujnovic János 25gye 15szd Rastak 1892 GSpital 26 Mostar
Spiss Vilmos 32gye 8szd RSpital Ujvidék	Toth Lajos tiz 32gye 3szd RSpital Ujvidék	Vukovic István 70gye 8szd GSpital 25 Sarajevo
Spitzer Dezső 44gye 4szd RSpital Ujvidék	Toth Péter örv 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Vukotic Gycar 37gye 5szd GSpital 25 Sarajevo
Srdianof Dragotin 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Toth Pál 76gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Vukotic Vicko 37gye 6szd GSpital 25 Sarajevo
Staub Hermann 85gye 11szd GSpital 25 Sarajevo	Tragim Bosilé 85gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Vukszanovic Petr 37 gye 6szd GSpital 25 Sarajevo
Srecic Ivan örv 16vonat oszt 2élelm csop Donji Tkalec 1883	Trandovic Fazi 64gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Wagner Ferenc 74gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
Sterficek István 70gye 2szd GSpital 25 Sarajevo	Treinkert János örv 19hgye 7szd Baranya, Szt.-István 1886 GSpital 26 Mostar	Wagenonner Mihály örv 12gye 16szd GSpital 25 Sarajevo
Sterficek Stipan 70gye 6szd Zeumn 1886 GSpital 26 Mostar	Trimmel János 76gye 6szd GSpital 15 Krakau	Wainak József szkv 24gye 14szd Zamirince 1893 GSpital 26 Mostar
Stokin János 6gye 9szd Tital 1885 GSpital 26 Mostar	Trnovski Mihály 25gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Walo Vendel örv 12gye 16szd GSpital 25 Sarajevo
Stubnja Rezső 25gye 16szd GSpital 25 Sarajevo	Truczuli Sándor 62gye 1szd GSpital 25 Sarajevo	Weiss Fric eőő orvos 71gye törzs Wien 1894 RSpital 3d. Roten Kreuz Wien XIX.
Sucz Ernő 84gye 16szd GSpital 25 Sarajevo	Trulik János 71gye 16szd GSpital 15 Krakau	Weisz Gyula 6gye 2szd GSpital 25 Sarajevo
Suh Ferenc 86gye 11szd Tunechady 1895 GSpital 26 Mostar	Trusa Sándor 62gye 1szd GSpital 25 Sarajevo	Werner Ferenc 6hgye Szt Fülöp 1881 GSpital 26 Mostar
Susac Márton 52gye 7szd GSpital 25 Sarajevo	Truvorek Sándor 12gye 14szd GSpital 25 Sarajevo	Wimmer János örv 76gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
Sütő István 69gye 8szd RSpital Ujvidék	Turkali Miklós 26gye 3szd Josipdol Modrus-Fiume 1887 RSpital Zavidovic	Wimmer Károly 25gye 14szd GSpital 25 Sarajevo
Suzan Krsil 64gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Ular Petr 64gye 10szd GSpital 25 Sarajevo	Wolf Pál tiz 70gye RSpital Ujvidék
Svagnio Antal 37gye 7szd GSpital 25 Sarajevo	Umitean János 64gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Wulana Fabyan 25gye 12szd RSpital Ujvidék
Szabo Janos 86gye 12szd Alberti 1887 GSpital 26 Mostar	Ursika Jakin 64gye 11szd Szászváros 1892 GSpital 26 Mostar	Zabosch Tamás 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
Szabo Imre 48gye 3szd GSpital 25 Sarajevo	Utrobicic Fülöp 37Lgye 3szd Slimc 1890 GSpital 26 Mostar	Zetz Sándor 23gye 10szd RSpital Ujvidék
Szabo István örv 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	Uvancevic Dusan 5gye 7szd GSpital 25 Sarajevo	Ziegenlaub Simon 85gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
Szabó József 70gye 13szd RSpital Ujvidék	Valasek Lajos eőő tiz 16gye 4szd Wien 1894 GSpital 2 Wien	Zomborczevics Péter örv 86gye 11szd Szabadka 1891 GSpital 26 Mostar
Szabo Simon 64gye 10szd Szászváros 1891 GSpital 26 Mostar	Varga Alex 62gye 1szd GSpital 25 Sarajevo	Zorits Lajos tiz 46gye 9szd Szanad 1889 GSpital 26 Mostar
Szalay István 86gye 10szd Bajsa 1884 GSpital 26 Mostar	Varga Gergely 23gye 4szd RSpital Ujvidék	Zsider István 69gye 15szd RSpital Ujvidék
Szecsei György örv 86gye 12szd GSpital 25 Sarajevo	Varga Pál 6gye 11szd RSpital Ujvidék	Zseni Miklós 16gye 12szd GSpital 25 Sarajevo
Szefko János 12gye 13szd GSpital 25 Sarajevo	Varga István 69gye 14szd RSpital Ujvidék	Zsiga Mihály 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo
Szel Miklós 48gye 14szd GSpital 15 Krakau	Varivoda János 85gye 5szd GSpital 25 Sarajevo	Zupanc Iván 70gye 8szd Podgaju 1889 GSpital 26 Mostar
Szende Ferenc pött 19hgye 8szd (Hont Apar) 1887 GSpital 26 Mostar	Varovics Tamás 48gye 14szd GSpital 15 Krakau	Zwickl János 76gye 11szd GSpital 25 Sarajevo
Szentgyörgyi József 44gye 14szd RSpit Ujvidék	Vásárhelyi Dániel 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo	
Szentwanac Vlado 6gye 7szd RSpital Ujvidék	Vehoroszki András 69gye 13szd RSpital Ujvidék	
Szetyerkovics Milán szkv 76gye 13szd RSpital Ujvidék		
Szilágyi István 48gye 7szd GSpital 15 Krakau		
Sziláhi József örm 12hgye 6szd GSpital 25 Sarajevo		
Szlavsaty Izidor 86gye 9szd GSpital 25 Sarajevo		
Szloboda György Károly 32gye 15szd 1892 megh és eltem Rumán		
Szolyma György tiz 85gye 11szd M. Dambo 1886 GSpital 26 Mostar		
Szölössy András 86gye 11szd GSpital 25 Sarajevo		
Szücs János 69gye 6szd RSpital Ujvidék		
Szvoboda Albert Ferenc 92gye 2szd RSpital Ujvidék		
Szvetozár Mihály 70gye 14szd RSpital Ujvidék		
Szacic Bogdan tiz 86gye 10szd GSpital 25 Sarajevo		
Syubicic Slava 11táe 1szd GSpital 25 Sarajevo		
Talyan István 48gye 16szd GSpital 15 Krakau		

A szerkesztésért és kiadásért

Dr. SZILAGYI LAJOS FELELŐS.

A lapot a „Külügy—Hadügy” lapvállalat r-t. adja ki.

Merkantil-nyomda (Havas és Lehner) VIII., Német-utca 27.